

Region Syddanmark

Praktikanter i Region Syddanmarks udbud Vejledning til interne projektledere/projektmedarbejdere

1) Relevante udbud

Region Syddanmark har besluttet, at der skal stilles krav om beskæftigelse af praktikanter ved udførelsen af visse af regionens bygge- og anlægs- samt rådgivningsopgaver. Fra den 1. januar 2014 er regionen desuden i henhold til aftale med regeringen forpligtet til at anvende sociale klausuler med praktik- og uddannelseskraav i relevante udbud. Pligten baserer sig på et såkaldt "følg-eller-forklar"-princip, som indebærer, at regionen i relevante udbud enten skal anvende sociale klausuler eller forklare offentligt, hvorfor regionen ikke gør det.

Pligten i henhold til "følg-eller-forklar"-princippet gælder for relevante udbud. "Relevante udbud" er i henhold til vejledning om sociale klausuler i udbud, december 2018 fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen:

- Bygge- og anlægskontrakter, hvor kontrakten udføres i Danmark, og har en varighed på minimum 6 måneder og en kontraktværdi på mindst 5 mio. ekskl. moms og/eller en lønsum på 4 mio. kr., og
- Tjenesteydelseskontrakter, hvor kontrakten udføres i Danmark, og har et driftselement, en varighed på minimum 6 måneder og en kontraktværdi på mindst 5 mio. ekskl. moms og/eller en lønsum på 4. mio. kr.

En entreprise med en forventet kontraktværdi ekskl. moms på 4,8 mio. kr., men skønnede lønudgifter på 4 mio. kr. eller mere, er således også omfattet af kravet, idet alle opgaver med lønudgifter på over 4. mio. er omfattet af ordningen.

I relevante udbud skal der i kontrakten indsættes en kontraktklausul med krav om beskæftigelse af praktikanter.

Hvis der ikke indsættes social klausul i kontrakten, selvom ovennævnte kriterier er opfyldt, skal der udarbejdes en begrundelse for, hvorfor klausul er udeladt. Begrundelsen kan eksempelvis være, at der ikke er mangel på praktikpladser indenfor relevante uddannelsesområder i relation til kontrakten. Begrundelsen kan også være, at det ville stride mod EU-reglerne at stille krav om beskæftigelse af praktikanter, for eksempel fordi et krav herom ville være uproportionalt.

Begrundelsen skal offentliggøres på regionens hjemmeside sammen med offentliggørelse af oplysninger om udbuddet i øvrigt på regionens hjemmeside.

Der kan supplerende henvises til vejledning fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, december 2018:

<https://www.kfst.dk/nyheder/kfst/ok-nyheder/2018/20181219-ny-udgave-af-vejledning-om-sociale-klausuler-i-udbud/>

Procedure

Projektlederen/projektmedarbejderen skal ved opstart af en opgave vurdere, om der er tale om et relevant udbud, jf. ovenfor. Hvis der er tale om et relevant udbud, skal nedenstående procedure (fase 1-6) følges.

I fase 1 og fase 2 i nedenstående procedurebeskrivelse fremgår det, at den rådgiver, der er knyttet til opgaven, skal udarbejde et skøn over hvor mange årsværk praktikanter, der med rimelighed kan kræves beskæftiget på opgaven. Selvom en opgave som udgangspunkt er vurderet relevant, vil konkrete omstændigheder dog alligevel kunne føre til, at rådgiver skønner, at opgaven ikke er eg-

net til at beskæftige praktikanter. Dette kunne fx forekomme, såfremt opgaven indeholder en høj andel af specialarbejde eller materialeleverancer, eller hvis der aktuelt ikke er mangel på praktikanter på det omhandlede område.

De efterfølgende faser beskriver, hvorledes kravet implementeres i entreprenør-/rådgiverydelsen og den løbende kontrol indtil opgavens aflevering.

Rådgiverydelsen

Fase 1 - Udbud af rådgiverydelsen

- Såfremt rådgiverydelsen vurderes at være egnet til, at der stilles krav om praktikanter, skal kravet til de specifikke praktik- og uddannelseskrav fremgå af udbudsmaterialet via kontraktklausul, som indarbejdes i kontrakten, idet det normalt vil være muligt at beskæftige i størrelsesordenen 3 % praktikanter ud af det samlede timetal.
- Det skal fremgå af udbudsmaterialet, at rådgiverens ydelser også angår udarbejdelse af skøn over det forventede omfang af fagrelevant arbejde i udførelsesentrepriserne samt et skøn over de dertil hørende lønomkostninger.
- Står rådgiver for projektledelsen/byggeledelsen, skal denne også udføre de opgaver, der er beskrevet i fase 5 og 6, hvilket skal fremgå af rådgiverkontrakten.

Fase 2 - Udarbejdelse af skøn

- Rådgiveren skal udarbejde et skøn over de fagrelevante lønomkostninger. Der skal således for hver opgave og kontrakt anlægges et fornuftigt skøn på baggrund af andelen af fagrelevant arbejde og opgavens organisering.
- For hver entreprise angives den skønnede lønudgift, og på baggrund heraf vurderes potentialet for praktikanter med udgangspunkt i, at det normalt vil være muligt at beskæftige 5 - 10 % praktikanter ud af det samlede timetal.
- Vurderingen skal ledsages af rådgiverens kommentarer, herunder hvilke arbejder der er opgjort i skønnet, ligesom evt. fagopdelte kalkulationer vedlægges. Vurderingen udarbejdes i forbindelse med projektforslaget / projekteringsfasen (sammen med udarbejdelsen af udbudsmateriale ved udbud af totalentrepriser)
- Såfremt rådgivers skøn konkluderer, at opgaven ikke er egnet, vedlægges dokumentation for dette. Dokumentationen vil som udgangspunkt være rådgiverens vurdering af opgavens egnethed samt evt. kommentarer hertil. Rådgivers vurdering bør udarbejdes i form af et notat. Hvis der er tale om et relevant udbud, skal rådgivers vurdering offentliggøres på regionens hjemmeside sammen med udbuddets offentliggørelse på hjemmesiden. Dette er et krav i henhold til "følg-eller-forklar"-princippet.

Entreprenørydelsen

Fase 3 - Udbud af entreprenørydelsen

- På baggrund af rådgivers skøn over lønomkostningerne for fagrelevant arbejde og potentiale for praktikanter, angives det krævede antal årsværk praktikanter, der skal være beskæftiget på opgaven. Kontraktklausulen om beskæftigelse af praktikanter er et bilag til entreprisekontrakten, som skal være en del af udbudsmaterialet inklusive bilaget.
- Det fremgår af kontraktklausulen, at den vindende entreprenør samtidig med aflevering af arbejdsplan, yderligere skal aflevere et udkast til hvordan entreprenøren vil løfte forpligtelsen om at beskæftige x årsværk praktikant.
- Endvidere fremgår det af kontraktklausulen, at entreprenøren senest samtidig med fristen for aflevering af arbejdsplanen skal give meddelelse til bygherren/projektledelsen, såfremt entreprenøren, jf. undtagelsesbestemmelserne i klausulen, pkt. 2 og 3 enten ikke kan finde en praktikant eller godkendes som uddannelsessted.

Fase 4 - Opgavens opstart, når entreprenøren ikke er omfattet af kravet – pga. undtagelsesbestemmelserne i klausulens pkt. 2 og 3.

- Såfremt entreprenøren kan dokumentere, at det ikke efter gennemførelse af proceduren i kontraktklausulens pkt. 3, 1) og 2) har været muligt at finde en praktikant, bortfalder forpligtelsen om beskæftigelse af praktikanter. Entreprenøren skal senest samtidig med fri-

sten for aflevering af arbejdsplanen give meddelelse til bygherren, såfremt det ikke har været muligt at finde en praktikant.

Fase 5 - Kontrol i kontraktens løbetid

- På projektmøder/byggemøder skal projektledelsen/byggeledelsen sikre sig, at entreprenøren følger planen for praktikantbeskæftigelse i kontraktperioden.

Opgavens aflevering

Fase 6 - Aflevering af opgaven

- På baggrund af de oplysninger, som projektledelsen/byggeledelsen har modtaget på projektmøder/byggemøder vedr. overholdelse af planen for praktikantbeskæftigelse, vurderes det, om entreprenøren fuldt ud har overholdt denne forpligtelse.
- Såfremt entreprenøren ikke har beskæftiget det krævede antal årsværk praktikanter, pålægges denne en bod, jf. klausulens pkt. 9. Denne bod kan evt. modregnes i sikkerhedsstillelsen.

2) Øvrige byggeprojekter

For regionens øvrige bygge- og anlægsopgaver skal det sikres, at der til den enkelte opgave knyttes et sædvanligt og rimeligt antal lærlinge/praktikanter, og at denne forpligtelse pålægges de entreprenører/rådgivere, regionen indgår kontrakter med. Her vil der blive stillet krav i form af en hensigtserklæring, ligesom regionen vil sætte fokus særligt på dette i det konkrete samarbejde med entreprenøren/rådgiveren.

Kravet skal indledningsvis fremgå af udbudsbekendtgørelse ved EU-udbud eller af udbudsannoncen, såfremt der er tale om et udbud efter tilbudsloven. Herefter skal kravet fremgå af udbudsmaterialet for den konkrete opgave via kontraktklausulen, som indarbejdes som et bilag til og omtales vedrørende særlige bestemmelser i regionens kontraktparadigmer.

Kontrol i kontraktens løbetid

På projektmøder/byggemøder skal projektledelsen/byggeledelsen følge op på, at entreprenøren/rådgiveren beskæftiger praktikanter ved udførelsen af opgaven, herunder skal det overvejes om der bør udarbejdes en praktikplan, som opfølgningen i givet fald vil skulle baseres på.